

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Vojna za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1932, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 285. — STEV. 285.

NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 2, 1936. — TOREK, 2. SEPTEMBRA 1936

VOLUME XXXVIII — LETNIK XXXVIII

MARSAL PILSUDSKI—ABSOLUTNI VLADAR POLJSKE

PRESEDNIK JE RAZPUSTIL OBE ZBORNICI TER JE S TEM UVEDEL FAŠISTIČNI REŽIM

Novi senat se bo sestal meseca novembra, državni zbor pa šele januarja. — Pilsudski je zmagal na vsej črti. — Podmaršal Dombski je bil napaden, ker je ostro obsojal politiko Pilsudskega. — "Izboljšanje fundamentalnih pravic."

VARŠAVA, Poljska, 31. avgusta. — Predsednik poljske republike Moscicki je s posebnim odlokom razpustil poljski senat in sejm (poslanska zbornica). V svojem odloku pravi, da se je k temu odločil po dolgotrajnem premišljevanju ter prišel do zaključka, da je treba izboljšati fundamentalne pravice, po katerih je država vladana. Tega izboljšanja pa ni mogoče doseči potom sedanjega sejma, vsled česar je sklenil razpustiti sejm in senat.

S tem se je predsednik Moscicki postavil popolnoma na stran bivšega generala in sedanjega ministrskega predsednika Pilsudskega, ki je bil 25. avgusta imenovan na to mesto ter je par dni pozneje napadel parlament.

Pričakovati je, da se bodo prihodnji "zastopniki naroda" v obeh zbornicah brezpogojno pokorili njegovim poveljem ter bodo orodje v njegovih rokah. Volitve za senat se bodo vršile šele 23. novembra, za sejm pa pričetkom prihodnjega leta, dne 16. januarja.

Danes so neznanci napadli podmaršala Dombškega v njegovem stanovanju. Napad se je baje završil na povelje ministrskega predsednika, kajti Dombski velja že dalj časa za najhujšega nasprotnika maršala Pilsudskega.

GOVERNER OBTOŽEN RADI SUŽENSTVA

Ravnatelj jetnišnice v Louisiana je bil obtožen sličnega zločina. — Par odličnih zastopnikov v javnosti.

NEW ORLEANS, La., 31. avgusta. V obtožbi, katero je vložila večera advokatska tvrdka Daly in Hamlin, je bil guverner države Louisiane P. Long ter jetniški ravnatelj Clay Dugas obtožen, da je posodil črncu Curtissu Raynerju nekemu farmerju, ki je ravnal z njim na svoji farmi kot s sužnjem.

Glasi se nadalje, da je bil Rayner ubit od paznikov na plantaži, ko se je pritožil radi nečloveškega ravnanja, kateremu so bili izpostavljeni vsi kazneni.

Mož je bil ubit začetnik pondeljek. Njegova vdova, ki se je večera obrnila na odvetnika, je rekla, da je niso informirali glede njegove smrti in da je bil zakopan na plantaži.

Po štirinajst ur morajo delati jetniki, kojih število znaša po več sto, na rožnih plantažah. Večino časa morajo delati kleče.

Vdova kaznenca zahteva \$25,000 kot oškodnino. Guverner Long, ki se nahaja na kampanjskem potovanju, ker hoče nastopiti kot kandidat za senat, je izjavil, da delajo jetniki na plantažah in da bo dobila država polovico pridelka riža.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

PRESED. GREEN O POTREBI VERE V INDUSTRIJI

Ameriška Delavska Federacija je proti nadaljevanju industrijskega razrednega boja.

WASHINGTON, D. C., 1. septembra. — Včeraj je govoril v tukajšnji katedrali predsednik Ameriške Delavske Federacije, Green, o širšem uveljavljanju verskih principov oziroma na odnose v industriji.

Po Greenovi zahtevi je za vzdržanje civilizacije potrebna služba, ki jo vrši delavstvo s srcem, roko in možgani.

Če bosta delo in kapital nadaljevala industrijsko vojno, bo izgnil vpliv vere, s čimer bo ubit občutek individualne moralne odgovornosti.

Ameriška Delavska Federacija ni nikdar hotela uveljaviti take filozofije in sprejeti take pesimistične teorije.

Green je sinoči odpotoval v Syracuse, kjer bo imel danes slovnostni govor.

IZVEDENEC HOOVERJA ODIDE V RUSIJO

Polkovnik Walker Bell bo odšel v kratkem zopet v Rusijo, da organizira tam razdelitev ter prehrano velikih mas naroda.

To je delal že leta 1921—23 pod vodstvom Hooverja. Nadalje je postalo znano, da namerava Bell vzeti seboj generala Kinkaida, s katerim je že deloval tekom vojne.

Predvsem gre za to, da se prehrani velike mase ljudi ob istem času. V ta namen hoče Bell zgraditi več centralnih postaj na gotovih točkah.

ANGLEŠKI JUSTIČNI MINISTER V AMERIKI

BALTIMORE, Md., 1. septembra. V Ameriko je došel v družbi različnih angleških juristov Sir William Jowitt, angleški justični minister. Včeraj je govoril tukaj o problemu nezaposelnosti. Izjavil je, da bo Anglija prva dežela, ki bo uspešno prestala sedanjo gospodarsko krizo.

15.000 LJUDI DOBIL DELO

Z večerajšnjim dnevom se je začela sezija za ožirge, vsled česar je dobilo v obrežnih državah ob Atlantskem oceanu nad petnajst tisoč oseb delo.

Lani so porabili v Ameriki nad stošestdeset milijonov ožirg. Odkar je izumljen nov način konserviranja, je mogoče prodajati ožirge tudi poleti.

IGRALEC OBSTRELIL IGRALKO

ISCHL, Avstrija, 1. septembra. — Kurt Daehn, ki je eden najboljših Reinhardtovih igralcev, je oddal danes pet strelov na osemnajstletno igralko Greto Maren.

Igralka se nahaja v bolnišnici, in zdravniki imajo le malo upanja, da bi okrevala.

SKOTSKI PRIDIGAR ARETIRAN KOT MORILEC

EDINBURGH, Škotska, 1. sept. — Danes so tukaj aretirali pridigarja Carmichaela Marra, ker je na ulici ustrelil 63-letnega slikarja Mac-Nair Dagleisha. Mož sta se še dalj časa prepirala zastran nekoga policija naskok na poslopje kongresa.

DR. KOSUTIČ BO VNOVIČ POSKUŠAL

Voditelj hrvatskih nacionalistov je izjavil pred odhodom, da bo kmalu došel v deželo.

Na Ellis Islandu se je nahajal že dalj časa voditelj hrvatskih nacionalistov dr. Kosutič. V deželo ga niso pustili, češ, da njegove listine niso v redu.

Ameriški Hrvatje, ki so nezadovoljni s sedanjo vlado v Jugoslaviji, so si na vse načine prizadevali, da mu izposlušajo vstop v deželo, toda vsi njihovi prizivi so bili brezuspešni.

Apelirali so na delavskega tajnika in pozneje na državni departement, toda ameriške oblasti so vztrajale pri svoji prvotni odločitvi.

Dasi se ni odgovorilo na najvišje instance, je dr. Kosutič koncem prejšnjega tedna sklenil, da se vrne v Evropo ter dobi drug potni list.

Upa, da mu ga bo dalo tajništvo Lige narodov.

Potni list, s katerim je prišel zdaj na Ellis Island, je bil pravilno izstavljen leta 1929, dodatna listina, s katero se mu podaljšuje potni list za eno leto, je pa ponarejena.

SMRTNA KOSA

Dne 28. avgusta je v sanatoriju v Hinsdalu blizu Chicaga v 60. letu starosti preminula Helena Zavertnik, soproga pokojnega Jožeta Zavertnika, bivšega urednika Prosvete in soustanovitelja Slovenske Narodne Podporne Jerne. Naljubljuje je hotelo, da je umrla ravno na dan prve obletnice soprogeve smrti.

Pokojna Helena Zavertnik, rojena Reich v Ljubljani leta 1870, je bila zvesta družica pokojnemu Jožetu Zavertniku vseh štirideset let njegovega aktivnega življenja v delavskem gibanju. Spremljala ga je na njegovih potih v tistih časih, ko je bilo delavsko gibanje v starem kraju še v povojih. Bila je z njim v Ljubljani ter mu stala ob strani v kritičnih časih, ko so Zavertniku pretili sovražniki delavstva. Sledila mu je v Trst, kjer je urejeval delavske liste, nato pa na Dunaj in potem v Ameriko.

DVAJSET ARETIRANIH V LOS ANGELES

LOS ANGELES, Cal., 1. septembra. — Policija je danes razpršila zborovanje, katerega se je udeležilo nad tristo komunistov. Demonstrirali so proti brezposelnosti. Ker se niso hoteli mirno raziti, jih je dvajset aretiralo.

DAWES GOST ŠPANSKEGA KRALJA

SEVILA, Španija, 1. septembra. Charles G. Dawes, ameriški poslanik v Angliji, je bil danes gost španske kraljeve dvojice. Kadar koli ima kaj časa, pride v tukajšnje bližino, kjer preiskuje ostanke prazgodovinskih živali.

ZOGU DVE LETI NA PRESTOLU

TERANA, Albanija, 1. septembra. Danes je poteklo dvoje let, odkar je nasedel alban. prestol kralj Ahmed Bey Zogu. Kralj je star šestindeset let.

REVOLUCIJA V REP. PERU

Posojilo treh milijonov dolarjev bo dovoljeno, ker so borzna poročila pokazala, da je položaj v deželi stabilen. — Minister v Buenos Aires izžvižgan.

LIMA, Peru, 31. avgusta. — Tukaj krožijo govorice, da se nahaja prejšnji predsednik Leguia, katerega so baje včeraj ali predvečerajšnjim prevedli v jetnišnico na otoku San Lorenzo, še vedno na križarki Almirante Gran. Od vlade ni bilo mogoče dobiti nikakega potrdila teh govoric.

Provizorična vojaška vlada, pod vodstvom podpolkovnika Cerra je pri rezervni banki prosila za posojilo 15,000,000 soles ali nekako \$3,500,000.

Denar naj bi se potabilo za tekoče izdatke. Tukajšnja borza je potrdila, da so poročila o stabilnosti sedanje vlade zanesljiva. Peruvijski funt, ki je vreden ponavadi \$3.22, je skočil včeraj na \$3.24. Bombaž je bil v soboto dražji kot ponavadi.

Ministrstvo za vzgojo in izobrazbo, ki je bilo ukinjeno pod režimom Legue, je bilo na povelje junte, zopet otovnjeno.

Junta je nadalje objavila, da bo priznala pravice inozemcev glede lastnine in osebnih odnosov. Prebivalstvo je bilo opozorjeno na to, da ne bo vlada trpela nikakih demonstracij napram inozemcem in njihovim lastninam.

Aretirana Amerikanka, letalec Grow in inženir Sutton, bosta stavljena pred vojno sodišče.

Generalni pravdnik province Chiclaye, Bernardo Checa, je obdolžil ameriškega inženirja, da ni porabil v irigacijske svrhe 15 milijonov dolarjev, katere se je dovolilo vladi Legue v ta namen.

V obtožbi se glasi nadalje, da je Sutton s tem denarjem vzdrževal propagandni urad. Zahtevajo vplod v njegove knjige.

Dosedanjskega konzula v New Yorku, Demetra Olavegoya, bo nadomestil novoimenovani Alfredo Henrio.

Vsled ukrepa junte so bile včeraj zaprte vse restavracije in bare, kjer prodajajo alkoholne pijače. V bodoče bodo ti lokali odprti le ob ponedeljku do petka.

VROČINA V LONDONU

LONDON, Anglija, 1. septembra. S'noči je izbruhnila na Londonom velika nevihta, ki je povzročila dosti škode, dočim ni dosti zmanjšala velike vročine. Toploter je še vedno kazal osemdeset stopinj Fahrenheita.

Vse, kar more, beži iz mesta ter si poišče nekoliko hladila v kopalnicah.

Prejšnji teden je vročina zahtevala v Londonu sedemdeset človeških žrtev.

KITAJKE IN STRIŽENJE LAS

ŠANGHAJ, Kitajsko, 1. septembra. — Kitajsko sodišče je odločilo, da se kitajski brivec pregreši proti postavi, ako odstrani lase ženaki, ki nima v to svrhu potrebnega dovoljenja od svojega moža. Pogumne Kitajke so si dozdaj dajale striči lase brez moževega dovoljenja, kar je večkrat dovedlo do resnih družinskih sporov.

Narečite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

10 MILIJONOV AMER. ŽENSK ZAPOSLENIH

23,000,000 hišnih gospodinj ni prišlo vpoštev. Vsakovrstne statistike iz ljudskega štetja.

WASHINGTON, D. C., 31. avgusta. — Deset milijonov žensk ima v Ameriki reden zaslužek, kot je razvidno iz cenitve cenurnega ravnatelja, dr. Williama Sturta.

Govoril je po radio glede uspehov letošnjega ljudskega štetja. — Ženske so dandanes v industriji, v obrtnih in uradih močnejše zastopane kot kdaj poprej v zgodovini dežele, — je dostavil.

Število gospodinj znaša nekako 23,000,000. Če se k temu prišteje 25 odstotkov, je izračunal, da je 90 odstotkov Amerikank, ki so poklicno delavke.

Million oseb se nahaja v privatnih in javnih dobrodelnih zavodih, katere vzdržuje zvezna, državna ali občinska oblast.

Število bolnikov v javnih bolnišnicah cenijo na nekako 250,000. K temu pride še 125,000 kozencev in jetnikov.

SEN. ALLEN OPERIRAN

WICHITA, Kansas, 1. septembra. V tukajšnji bolnišnici je bil danes operiran senator Henry J. Allen. Operacijo je dobro preстал.

TRGOVINA MED NEMČIJO IN JUŽNO AMERIKO

MONTEVIDEO, Uruguay, 1. sept. Odkupljaj je odplul proti Bremenu nemški parnik "Eisenbach" s 36,000 tonami nasoljenih in suhih kož, loja in volne. To je izza vojne največja pošiljatev, ki je bila poslana iz Uruguaya v Nemčijo.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih Državah

je pripravno in koristno za Vas, ako se poslužujete naše banke za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljencev točno v kolikih zneskih, kakor so izkazani na pri nas izdanih potrdilih. Naslovljenci prejmejo tuj denar doma, brez zamuda časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljencev in žigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošiljateljem v dokaz pravičnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesreče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v različnih slučajih tudi na sodnih in stari domovini.

Nastopni seznam vam pokaže, koliko dolarjev nam je vsakdanja potreba poslati za označeni znesek dinarjev ali lir.

V Jugoslavijo		V Italijo	
Din	500	\$	9.35
"	1000	\$	18.50
"	2500	\$	46.00
"	5000	\$	91.00
"	10,000	\$	181.00
Lir	100	\$	5.75
"	200	\$	11.30
"	300	\$	16.80
"	500	\$	27.40
"	1000	\$	54.25

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Pristojbina znaša 60 centov za vsako posamezno nakazilo, ki ne presega zneska \$30.—, za \$35.— 70 centov, za \$40.— 80 centov, za \$45.— 90 centov, za \$50.— \$1.—, za \$100.— \$2.—, za \$200.— \$4.—, za \$300.— \$6.—.

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih, lirah ali dolarjih, dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam pisnim potom sporazumete glede načina nakazila.

Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino 75 centov.

SAKSER STATE BANK
83 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.
Telephone Barclay 0380 — 0381

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and address of above officers:
215 W. 15th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Ša celo leto velja list za Ameriko	Za New York pa celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Ša pol leta	Za inostranstvo za celo leto	\$7.00
Ša četrt leta		\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov.

Dopolni bres podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nazn tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 215 W. 15th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3778

ZAŠČITA PRED BREZPOSELNOŠTJO

Niti najbolj verni lakaji ameriškega finančnega kapitala si več ne prizadevajo dopovedati javnosti, da bo gospodarske depresije — kot imenujejo sedanjo resno gospodarsko krizo — kmalu konec ter da se bodo sedanje nevdružne razmere umaknile običajni ameriški prosperiteti.

Spomladi so vztrajno govorili o tem in skušali prepričati ljudi.

Tedaj jim je le malokdo verjel, danes jim pa sploh nihče več ne verjame.

Javnost je namreč prepričana in z javnostjo vred tudi gospodarski izvedenci, da bodo obstoječe razmere trajale še dolgo, dolgo časa.

Potemtakem ni nič čudnega, da so se začele delavske unije baviti z mislijo o potrebi državnega zavarovanja proti brezposelnosti.

Na konvenciji državne Delavske Federacije, ki se je vršila v Buffalo, je bil sprejet sklep, da je treba izsiliti zakonodajo za zaščito brezposelnih.

Isto stališče bodo najbrž zavzeli tudi delegati, ki se bodo sestali meseca oktobra v Bostonu na letni konvenciji Ameriške Delavske Federacije.

Napredni element v Delavski Federaciji je pokazal pot, voditelji so se pa šele potem zavzeli za to prepotrebno zakonodajo, ko jo je javno priporočil demokratični guverner Roosevelt.

Konferenca za progresivno delavsko akcijo je že pred tremi meseci imenovala pododbor, kojega člani so se posvetovali s strokovnjaki, statistiki, socijologi in naprednimi odvetniki ter sestavili načrt za zavarovanje nezaposlenih.

Načrt je bil predložen konferenci v Brookwoodu ter je bil v principu sprejet.

Načrt predvideva, da mora industrija trpeti vse stroške za zavarovanje nezaposlenih.

Niti delavstvo niti država nimata najmanjšega vzroka, da bi pomagala industriji prenašati to breme.

Gospodar je sedaj prisiljen skrbeti, da je delavec zavarovan za slučaj nesreče, vbodoče bo pa tudi prisiljen skrbeti, da delavec ne bo lakote umrl, če bo slučajno brez dela.

Poglaviten namen načrta je, da je treba delavca in njegovo družino zaščititi pred usodepolnimi posledicami zapletenega kapitalističnega produkcijskega načina ter mu preskrbeti v svetu kapitalistične gospodarske anarhije nekako življensko varnost.

BOJ ZA SVEŽI ZRAK

Ravnateljstvo pariških cestnih železnic in avtobusnih podjetij je nedavno opozorilo javnost na predpis obratnega pravilnika, ki določa, da so okna v vozovih zaprta, ako to zahteva vsaj en potnik. Zato mora sprevodnik zapreti okno, pa naj večina še tako robati. Prav ima vedno oni človeček, ki se boji svežega zraka, kakor smrti. Vendar pa se pristajši svežega zraka ne vdajo kar tako sličnim nazadnjaškim zahtevam. Naslednja dogodbica pričča, česa je zmožen človek, ki ljubi sveži zrak.

V vagonu krožne železnice v pariški okolici je došlo do spora med potniki, ki so hoteli imeti okna odprta, in mošičkom, ki se je skrajno bal "prepiha". Naj so mu še toliko zatrdjevali sopotniki, da prepriha ni, ker je odprto samo eno okno, se je bojebežniš dal potolažiti. S pikajočim glasom je pozval na pomoč sprevodnika. Ta je zaprl okno in med splošnim ogorčenjem pokazal razglas ravnateljstva, ki štiti kapricio sovražnikov svežega zraka. Potniki so potopirni sklonili glave in atomignili z rameni, prepriha se bojebežni človeček pa se je, svest svoje mnogobojne in škodljive oz-

ral po ostalih. V tem pa se je vmešal v stvar neki starejši gospod in vprašal, koliko stane šipa okna. Sprevodnik mu je odgovoril, da trideset frankov.

Na ta odgovor je mož vstal, vzel brez besede s police svoj kovčeg in ga takisto brez besede tresel ob šipo, da se je razletela na tisoč koscev. Mirno je potem položil kovčeg nazaj na polico, izvlekel listnico ter odšel sprevodniku trideset frankov.

Med splošno osupljenostjo je odločni potnik sedel v svoj kot in s polnimi pljuči zajel svežega zraka.

Odobravajoč ameh se je razlegel po vozu, sprevodnik pa je modro pripomnil:

— Zda je stvar v redu. Okno je zaprto na željo enega potnika, ostali pa imajo kljub temu dovolj zraka.

— Malo draga je rešitev, — je pripomnil nekdo.

— Sveži zrak ni nikoli predrag, v ostalem pa gre tudi za princip, — je modreje odgovoril odločni gospod in pomalovalno ozrl na onega, ki se boji prepiha.

PRIMORSKE NOVICE

V lanskem avgusta je bilo poročano o prvih izpremembah imen slovenskih šolskih otrok v Trstu. Občina je podala tostvarne predloge sodišču, katero je potrdilo izpremembe. Sedaj poročajo novjone, da se izpremenjavanje krstnih imen nadaljuje. Če se stari sarni ne pobrigajo za dispozicijo zakona z dne 28. marca 1928, pa kar občinski urad poskrbi za izpremembo imen po svoji volji pri sodišču. — "Rektificirali" bodo imena slovenskih otrok po vseh mestnih šolah. Te dni je dobila cela vrsta slovenskih otrok italijanska imena. Milan je postal Emilio, Slava Faustina, Ljudmila Luciana, Danilo Giordano, Milena Elena, Vida Vito, Stanko Gostanta, Slavko Marijo, Miroslav Libero, Gozdenko Marcela, Svetka Santina, Milena Rella, Danica Aurora, Jaroslav Claudio. Kakor razvidno, ne gre samo za prevod imena, ampak nekateri otroci dobijo čisto nova imena.

Kjer se ni azilov, jih bodo morale zgraditi občine na svoje stroške. Fašistični hijerahi zahtevajo da morajo občinarji preskrbeti gradbeni material in pomagati pri zidanju. Stroški za azile se dobijo lahko tudi iz raznih privedev, javnih plesov in tombol. Ko bo poslopje gotovo, se vseli "Italia Redenta" s svojo učiteljico, s svojimi didaktičnimi sredstvi in z rekrekcijo za otroke. Za goriško pokrajino zahteva prefekt Dompieri takoj sto azilov, češ, da so neobhodno potrebni, ako se hoče pričakovati od osnovne šole sploh kakega uspeha, ker potečejo dve ali tri leta, predno se otrok v šoli le malo priučiti italijanšene. V pokrajini je še 140 ljudskih šol brez azilov.

Tržaški listi trdijo, da je letošnji turistični promet v Opatiji ogromno narasel radi "svobodne cone", ker je mogoče držati cene mnogo nižje nego drugje. Glede poseta so bili doslej na prvem mestu Madžari, letos pa je največ Nemcev in drugo mesto zavzemajo Čehoslovaki. Gostje plesajo in pijejo šampanjec. Neki večer so izpraznili v enem prvih hotelov 472

steklenic šampanjca, kar predstavlja vsoto 56,640 lir.

Dva brzovlaka vozita iz Trsta v Gorico preko Tržica, češ, da rabita manj časa in da se prihrani na kurivju pri vožnji po ravnini. Mor-da usmerjajo na to pot tudi druge brzovlake. Železnica čez Kras nič prav ne prija Italijanom, ki povdarjajo ob vsaki priliki, da je bila zgrajena zgolj iz strateških ozir-rov.

Za železničarje v Tržicu, Trstu, Červinjanu in Postojni zgradijo 170 stanovanj s 600 prostori. — Zgradbe bodo stale 9 milijonov lir. Dela se pričnejo v septembru. Za poštno brozjavno osobe se zgradi 160 stanovanj, ki bodo stala 6 milijonov lir. Dela se pričnejo v letošnji jeseni.

V Sovodnjem pri Gorici je umrl gosp. Josip Kodermac, trgovec in večletni župan, v starosti 79 let.

Na pokopališču pri Sv. Ani v Trstu napeljujejo električni tok na grobove. Do Vseh svetih bo že večji del pokopališča električno razsvetljen. Električna luč bo varna pred burjo.

V idriškem rudniku je zaposlenih sedaj okoli 900 delavcev. Delajo po 8 ur na dan in zaslužijo 4.80 do 8.70 lir dnevno ter imajo še do 11 lir doklade. Stari delavci dobijo pokojnino. Cela znaša 250 lir na mesec. Upokojenecv je 230. Pokojnina jim je odmerjena zelo nizko.

SOVJETSKA DELOVNA ŠOLA

V sovjetskih delovnih šolah izdajajo otroci novine in sicer stenske. Za vsako starostno skupino imajo novine drugačno obliko ne le v tehničnem pogledu, temveč tudi po vsebini. Na najnižji stopnji šole prve stopnje čez dva ali tri mesece solskega pouka. Najmanjši šolarčki še ne znajo pisati, kar jih pa prav nič ne moti, da bi ne bili prav podjetni in iznajdljivi "novinarji". Saj znajo izraziti svoje misli in občutke z risanjem, ki seveda ne odgovarja vsem pravilom, pa navzlic tem drži. Namesto člankov so podrisbo kratki stavki ali pa samo pojedine besede. Šolarčki lahko tudi izrežejo in nalepijo razne slike, s pomočjo katerih izražajo svoja primitivna notranja doživlja. Ko učitelj pojasni delo odnosno nalogo, določijo šolarčki osnutke in si razdelje med seboj tehnično delo, lepiljenje risb, sestavljanje napisov itd. Šolarčki odločajo kolektivno o tem, žigava risba naj se objavi ali za-trže. Učitelj pa mora v primernih oblikah usmeriti izbiro in sklep šolarčkov.

Glavni cilj se doseže, če postanejo novine med šolskim letom izraz notranjega doživljanja šole in razmer, v katerih šolarčki žive. Na drugi stopnji (od 5. šolskega leta dalje) prevladuje že besedilo nad risbami in polagoma se razširi krog vprašanj, na katera je treba s pomočjo stenskih novin odgovoriti. Na višnji stopnji se pa že uvaja popolna delitev dela. Ustanovi se uredniški svet, katerega izvolijo učenci na krajšo dobo in vsak učenec mora biti dopisnik stenskih novin. Glede tehnične strani se novice močno izpreminjajo. Za vsako številko se sestavi poseben načrt. Gotova vprašanja se pojasnjujejo od številke do številke. List se izdaja tedensko ali štirinajsetdnevno. Učenci se morajo naučiti rabiti novice tako, kakor se nauče rabiti knjige.

33 LETNA ŽENA ZRASLA

O čudnem primeru zakasnele rasti človeka poroča v angleški zdravniški reviji dr. D'Connolly. Gre za 33 letno ženo, ki je zrasla v 20 dneh za celih 5 cm. Te dni je žena, katere mož zavzema odlično mesto v Manchesteru, nenadoma zbolela in poslala je po domačega zdravnika. Zdravnik je ugotovil znake zlatenice. Predpisal ji je lekarstva in dijeto. Čez 5 dni se je počutila žena že tako dobro, da je lahko vstala. Ko je šla po stopnicah, je mož opazil, da se ji je krilo tako skrčilo, da ji sega komaj do kolen. To je bilo tembolj čudno, ker je visela obleka v o-mari ves čas, ko je bila žena bolna.

Mož je ženo zmeril in ugotovil, da je zrasla v 5 dneh boleznj za 4 cm. V naslednjih 14 dneh je zrasla še za 1 cm tako, da meri zdaj 167 in pol cm.

Dr. D'Connolly označuje ta primer za veliko biološko redkost in pravi, da je žena iz roda velikih ljudi. Njen oče in mati sta visoka nad 170 cm, njeni sorodniki pa še večji. Najbrž gre tu za vpliv dednosti. Angleški zdravniki se zelo zanimajo za ta pojav.

NOV DOKAZ VARNOSTI PRI NAS NALOŽENEGA DENARJA

Finančna uprava države New York je priznala našo banko onim, pri katerih lahko država New York nalaga svoja denarna sredstva. S tem odlokom je postala Sakser State Bank "OFFICIAL DEPOSITORY OF THE STATE OF NEW YORK."

Da je naložila država New York denar pri nas, je nov dokaz za varno in solidno poslovanje našega zavoda.

Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

DOMOZNANSTVO POD CESARJEM FRANCEM JOŽEFOM I.

Pod predzadnjim avstrijskim cesarjem Francem Jožefom I. je nekdanja mogočna tvorba avstrijskega cesarstva tako zelo dozorela za likvidacijo in razpad, da bi tega ne bil zabranil največji državniški genij. Usoda, ki ljubi paradokse, pa je postavila za cesarja-likvidatorja, habesburške konkurne mase Karla, vedoč, da ne bo svojega posla opravil nič slabše, nego kdo drugi.

Cesarstvo Avstrije je bil zbrisal z lica zemlje prav za prav že Franc Jožef, ko je l. 1867. v nagodbi z Madžari razdelil državo na dve polovici. Prva s prestolnico Dunajem je dobila ime "Kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru", druga pa je postala kraljevina Ogrska. Svet je še dolgo govoril o Avstriji, tudi podaniki habesburški v zapadni polovici so mislili, da še obstoja Avstrija, ko te tvorbe že ni bilo več. Madžari so ljubosumno čuvali svojo kraljevino Ogrsko in niso dovoljevali niti kompromisnega naziva "avstro-ogrsko monarhija". Nekaj bistroumih ljudi je v tej stiski skoval izraza Cisilivanska in Transilivanska, po majhni rečici na današnjem Gradiščanskem, ki je tvorilo mejo med Nižjo Avstrijo in Ogrsko. Ta delitev pa je bila zemljepisni nesmisel, ker sta pod Cisilivansko prišla bukovinske Črno-vice in dalmatinski Kotor, dve skrajni točki obširne podkve "kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru."

Monarhija je bila že tako razrahljana zavoljo eksperimentov, ki so hoteli zaguarati stalno premoč Nemcev, oziroma Madžarov, da ji ni bilo mogoče več najti niti pravega imena. Segavi profesor je svojim nadebudnim učencem lahko takole razložil sestavo obdnavske monarhije: "Avstro-ogrsko monarhija sestoji 1. iz kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, 2. iz dežel ogrske krone in 3. iz okupacijskega ozemlja. Okupacijsko ozemlje je de jure še turško in prav za prav ne spada k monarhiji. Dežele ogrske krone sestoji 1. iz Ogrske, 2. iz Hrvaške, 3. iz Dalmacije. Slednja prav za prav ne spada k Ogrski. Kraljevina Hrvaška sestoji 1. iz prave Hrvaške, 2. iz Slavonije, 3. iz Dalmacije, ali slednja prav za prav tudi k Hrvaški ne spada. Okupacijsko ozemlje sestoji 1. iz Bosna-Novega Pazarja, slednji de jure še turški in prav za prav spada k okupacijskemu ozemlju." Tako bi učitelj razlagal sestavo Avstrije.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klientov, vsak ponedeljek do 7. ure zvečer.

Poslužujemo se vsi brez izjeme, te stare in stanovitne domače banke.

ako bi se držal zakonitega stanja. V politični sestavi je ponavilja komični dvopit trializma, ki pa je bil utemeljen in je bil le verna slika državniške modrosti cesarja Franca Jožefa in njegovih sodolavcev. Ob aneksiji Bosne in Hercegovine se je to stanje malenkostno izpremenilo in je trajalo vse do predzadnje ure habesburške monarhije, ko so državniški cesarja Karla začutili potrebo, dati "Kraljevinam in deželam, zastopanim v državnem zboru" staro ime Avstrija, izumiti ji nov grb ter lepo latinsko geslo "Indivisibiliter ac inseparabiliter", ki ga živ človek ni mogel izgovoriti, da ne bi parkrat posegel po sapo. Zvarili so jo res tako "nedeljivo in neločljivo", da je nekaj mesecev potem z imenom, grbom in geslom propadla za vse večne čase ter pokopala pod razvalinami svoje zasluzne vladarje in krmarje.

ZASTARELO PRAVOSODJE

Kako malo pravice imajo francoska dekleta v rodbinah in kako veljajo v javnem mnenju še zdaj nazori Napoleonevega zakonika, ki daje očetu skoro enake pravice, kakor jih je imel v Rimu pater familias, dokazuje sodna obravnava, ki se je vršila nedavno v Rouenu. Hčerka tovarnarja iz Perriers sur Andelle Renee Harellova se ni razumela z domačini in za to je odšla z doma. Poučevala je klavir v Rouenu in se je za silo povzela. Zda je stara 25 let. Oče si je zaman prizadeval pregovoriti jo, naj se vrne. Videč, da hčerke ne bo pregovoril, ji je nastal s svojim prijateljem, majorjem Gobilotom, lastnikom privatne detektivske pisarne, past. če je hčerko ugrabil in jo odpeljal v svojem avtomobilu domov. Hčerka pa se je tako enrgično branila, da se ji je raztrgala obleka in da je rabil oče proti nji "mirno nasilje".

Mimoideci so videli ta prizor in hoteli so priskočiti dekletu na pomoč. Bilo jim je rečeno, da je slaboumna in da jo morajo odpeljati v umobolnico. Hčerka je porabila doma prvo priliko, da je ušla in se napotila k odvjetniku, kjer je vložila tožbo proti svojemu očetu in njegovemu prijatelju. Sodna obravnava je napravila na nepristranske poslušalce vtis, da soglašata predsednik sodišča in državni pravnik v načelu z očetom, ki je mislil, da se poslužuje svoje očetovske pravice. Sodišče je obsodilo očeta in majorja pogojno vsakega na 30 frankov globe, tovarnarjeva hčerka bo pa morala poravnati stroške v znesku 300 frankov.

Kako lahko zaprtnica povzroči veliko boleznj

Če se vaša čreva ne očistijo vsaj dvakrat dnevno, tedaj se tam gotovo zbirajo ostanki, ki oddajo strupene pline, kateri gobe vsebi boleznj. To vam povzroči zubo apetita, neprebnost, plin ali riganje in želuču ali črevih, obistno ali mehurno draženje, pokvarjena jetra, nervoznost, slabo spanje, glavobol, omotico, ostabeje bolne organe, zubo moč in teže, splšno oslabelost ali temu podobno stanje, kar navadno vodi v hujšo bolezen. Nuga-Tone hitro odžene zaprtice, zboljša apetit, pomaga prebavi, ojača oslabele žilce, mišice in organe, poveča moč in silo, ter povrne svežino požitno stanje.

Nuga-Tone se prodaja pri vseh trgovcih z zdravili. Ako vaš trgovec nima tega v zalogi, recite mu, naj istega naroči za vas od njegovega prekupevalca.

Peter Zgaga

Če sklene Kitajka, da si bo dal odstric ilase, mora najprej prosti mož za dovoljenje.

Ako ji mož dovoli, mora tozadevno dovoljenje potrditi s svojim podpisom.

S takim dokumentom gre ženska k barberju, ki nato opravi svoje delo.

Za druge stvari, ki jih Kitajke in druge ženske počno, pa ne vprašajo svojih mož za dovoljenje.

Vse drugo najraje opravijo na svojo pest in na svojo roko.

Ni jim zameriti. Kako bi jo tudi pogledal mož, če bi mu rekla:

— Ti, daj mi pisano dovoljenje, da smem s svojim ljubimcem na pies in v gledališče.

Ali pa: — Dovoli mi, da se malo z ajnsmanom pošalim. Če ga prijazen nagovorim in ga ljubeznjivo pogledam, mi da za petnajst centov dosti večji kos.

Včeraj je bil Delavski praznik. Tisti ljudje, ki so tako srečni, da delajo in zaslužijo, so se nekoliko odpočili.

Na stobšose je pa v Ameriki takih, ki imajo že od lanskega Delavskega praznika delopust, pa tudi letošnji Dan dela, jim ni prinesel niti dela niti zasluška.

Ta teden se bodo ponekod že šole začele.

S pričetkom šole se bodo pričele zaslužene počitnice za starše.

Maršal Pilsudski je zopet na krmilu. Romunski Karol namerava uvesti fašistično vlado. Živkovič vlada z močno roko.

Istotako Berenguer, Kemal paša in Mussolini.

Morje krvi, ki je tekla za demokracijo, je bilo prelito zastoni.

Narodi so večji hiapel kot so bili kdaj prej.

Za svobodo so šli v boj, pa je sužnost njihova nagrada.

Niti enega ideala, po katerih so stremeli, niso dosegli.

Najbolj žalostno pri tem je, da plačujejo strahoten davek le narod, ki so bili proti svoji volji pogrnani v krvavo klanje.

Tistim, ki so jih gnali, se pa dobro godi.

Dunajska občina je sklenila prideliti avstrijski armadi svečano večerjo.

Avstrijska armada šteje kakih dvanajst tisoč mož, — torej bi bilo treba dosti nakuhati, — in vojaki bi se odzvali vabilu, če bi ne bilo vodstvo dunajske občine socijalistično.

Ker pa sede v dunajskem občinskem svetu sami socijalisti, je vrhovno poveljstvo avstrijske armade zavrnilo vabilo. Avstrijska armada je namreč skozinskoz patriotična in bi bilo pod njeno častjo, da bi bila pri socijalistih v gosteh.

Je pa še nekaj, česar se ne sme prezreti.

Avstrijska armada je z lahkoto zavrnila vabilo, ker je že od nekdanjaj vojna stradati.

Smo že v septembru. Salament je hitro šlo.

Iz Californije prihajajo kare grozolja v New York.

Newyorško (v Little Fallsu mu pravijo "state") bo zrelo koncem tega meseca.

Čakali smo in čakali, slednjic smo pa vendarle pričakali.

Iz ene bakse californijskega ga dobiš v najslabšem slučaju poldrugo galono.

Baksa te stane poldrugi dolar. Kozarec umetno napravljene sode te stane deset centov, kozarec grozdnega soka pa pet.

Dela seveda ne smeš računati, toda kdo bi računal za to najprijetnejše delo na svetu.

Madžarski justični ministar je zapovedal aretirati bivšo cesarico Cito in njenega sina Otona, če bi se slučajno pojavila na Madžarskem.

To je bilo najbolj umestno povelje, kar jih je bilo izdanih na Madžarskem izza izgoma kralja Karola.

O romunskem kralju Karolu poročajo, da se namerava poročiti z neko nemško princeso. V silni vrag muhe žre.

Postena ženska ga itak nobena ne mara.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

C. T.

MATERINSKA LJUBEZEN

V Ljubljani živi imovita starejša zakonska dvojica brez otrok. Pozvala sta svojega hišnega zdravnika in mu naročila, naj jima preskrbi kakšnega ubogega otroka, da ga vzameta za svojega. Vzgojiti ga hočeta kar moči lepo, ga izola in ko umreta, mu zapustita vse svoje imetje. Zdravnik je obljubil, da jima preskrbi kakšnega otroka, in se je doma posvetoval z ženo. Žena je poznala na kmetih siromašno vdovo s petimi otroki. Žena je čvrsta in zdrava, a njeni otroci so vzor zdravja in dobre volje. Gotovo bo vesela, da enega izmed njih tako dobro preskrbi.

klica se je kasneje bogato poročila in prinašala svojim siromašnim roditeljem obilo darov, in vsi so bili veseli in zadovoljni. Seveda se ni lahko ločiti od svoje krvi, a če je otroku v dobro... "Tako je," ji je pritrdil zdravnik. "A zdaj se odločite, katerega otroka jima hočete odstopiti. Mislim, da bi bila najstarejša najbolj pripravna." "Marico mislite, gospod doktor?" je z malodušnim glasom vprašala vdova. "To bi najtežje pogrešala. Velika je že, pri delu mi ahko pomaga!" "Morda bi jim bi kak deček ljubši!" je menila zdravnikova žena.

"Da, to je resnica!" je odvrnil zdravnik. "Potem tega, Andrejčka. Pridi k meni, dečko! Ali pojdeš z menoj? Vsak dan boš jedel slaščice!"

Deček se je v zadregi mugal in oziral na mater. Ona je stala pri vratih in vihala predpasnik. "Ne, gospod doktor, Andrejčka moram obdržati. On nam nosi vodo od vodnjaka in tudi drugače je zelo pripraven dečko, kaj ne, Andrejček?"

Zdravnik se je nasmehnil in dejal: "Nu, saj tretji je tudi deček. Menda mu je Franček ime?"

"Seveda mu je Franček ime!" je odgovorila mati in strah je bil v njenih očeh. "Franček skrbi za naračkarja. Ne morete si misliti, kako je vester."

"Tadaj tudi njega ne morete pogrešati?" je vprašal zdravnik in se spet nasmehnil.

"Ne, Frančka vam ne morem dati. Saj je tudi najbolj ubogljiv. Nikoli mi ni delal skrbi, kaj ne, Franček?"

"Potem bomo mogli je vzeti deklico? Kako se imenuje tisto tamle v kotu?"

"Polonico mislite, kaj ne? Njena krstna botra jo je hotela krstiti za Marijo, a ker je že najstarejša Marija, smo ji dali ime Polonica. Ona pečuje našega malega in se z njim igra. Brez skrbi se lahko zanesem nanjo. Vlača ga iz kota v kot in ga ne pusti izpred oči. Če mi vzamete Polonico, tadaj ne vem, kaj naj storim."

"Tak tudi Polonice vam ne smemo vzeti?"

"Ne, to ne gre, zaradi malega, saj razumete?" je dejala vdova. Zdravnik in njegova žena sta se spogledala in se zasmejala, med

tem ko si je siromašna mati brisala potno čelo.

"Tadaj nam boste dali najmanjšega," je nadaljeval zdravnik. "Moja stranka je sicer želela večjega otroka, a mislim, da jima bo vse eno. Kolikor manjši je otrok, toliko lažje se privadi tujih ljudi."

"Mojeja najmanjšega? Oh, dragi gospod doktor, svojega debeluška pa ne dam!" se je branila vdova, polna strahu.

"Saj imate z njim samo skrbi! Ta vam vendar še ne more pomagati pri delu. Premislite vendar!"

"Nič za to, on je moj debelušek in jaz ga ne dam, čujete, ne dam ga!"

In skočila je k svojemu malčku, ga stisnila k sebi in ga obsula s poljubi. Tesno ga je privlila na svoja prsa in ga odnesla v hišo, kakor da ga hoče spraviti v varno zavetje.

Tej materinski ljubezni ni bilo moči izvabiti nobenega otroka. Obdržala jih je vseh pet, jih lepo vzgojila in imela svoje veselje z z njimi, dokler ji niso s solzami ljubezni v očeh zatisnili trudnih oči.

TURŠKO OGRŌŽAJO DIVJI PRAŠIČI

Iz Male Azije prihajajo dan za dnem obupne tožbe poljedelcev nad novo nadlogo, ki se je po Anatoliji razpasla po odhodu Grkov. Ko so zmagovite Kemalove čete izgnale Grke iz njih tisoletnih bivališč, so se Turki sicer polastili zemlje in živine prejšnjega prebivalstva, le prašičev, ki so muslimanom nečiste živali, se ni nihče dotaknil. Izpustili so jih v svobodo, kjer so se kmalu prilagodile novemu življenju. Izpremašale so se z divjimi mrjasci in nastala je prav odurna, predrzna ter požrešna rasa. V desetih letih so se divji in podvijani prašiči tako razmnožili, da v stoglavih čredah pustošijo polja, vrtove in osobito leskove nasade, ki dajejo znamenite anatolske zlatne lesnike. Mala Azija je doslej dajala v promet preko 300.000 meterskih stotov teh lesnikov; zadnja leta pa ta trgovina peša, ker si Turki še niso znali pridobiti trgovskih zvez, deloma pa tudi zavoljo njih neracionalnega gospodarstva. Temu se je pridružila še prašičja nadloga in po uradnih vesteh so ščetnici doslej uočili za kakih 50 tisoč stotov lesnikov. Pri tem se seveda ne bodo ustavili in bati se je, da uničijo vso lesnikovo letino. Vlada ponuja vsakršne ugodnosti onemu, ki bi jo rešil tega zla, kajti ni Turka, ki bi se ponižal tako globoko, da bi šel streljat divje svinje.

Oblasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

OBlasti obetajo za lov celo vojaško pomoč in iščejo interesentov, ki bi hoteli v velikem lovit in izvažati brez carine to prašičjo zalogo.

TAJNA CARJA ALEKSANDRA I.

Knez Vladimir Barjatinski, katerega oče je bil ruski krilni pobočnik, sam je pa častni član londonske Royal Society, skuša v svoji knjigi "Tajne Aleksandra I." dokazati, ali vsaj prepričati ljudi, da je ruski car Aleksander I. umrl šele čez 39 let od 19. novembra 1825, kateri datum najavajo zgodovinarji za dan njegove smrti. Učni pisatelj brani tu vero ruskega ljudstva, da se je car odrekel brezskrbnemu življenju in blodil kot menih Fedor Kuzmič po svoji ogromni državi. V Rusiji so pa še zdaj ljudje, ki verujejo, da car Aleksander I. še živi, čeprav je minilo od njegove smrti že 105 let. Knez Barjatinski utemeljuje svoje trditve s protislovji v poročilu o Aleksandrovih smrti in skuša tudi psihološko pojasniti, da je bil car do grla sit svojih vladarskih poslov in dvornega življenja.

Skenil sem odgovodati se prestolu. — Je dejal car nekoč velikemu knezu Aleksandru. — Evropa potrebuje mlade vladarje s krepko voljo. Jaz nisem več, kar sem bil in moja dolžnost bo umakniti se krepkejšim močem. Jeseni leta 1825 je zahtevalo zdravstveno stanje carice Marije Feodorovne potovanje carske dvojice v južno rusko letovišče Taganrog. Čarica si je kmalu opomogla, Aleksander I. je pa vsaj za svet podlegel tifuzu ali malariji. Knez Barjatinski navaja v poročilih o dozdavnih carjevi smrti mnogo protislovja in netočnosti. Znaki carjeve bolezni se glasom poročil ne ujemajo niti s tifuzom, niti s malarijo. Carja je ležalo več zdravnikov in eden ni hotel podpisati mrtvaškega lista. Osem dni po dozdavnih carjevi smrti je Marija Feodorovna naenkrat nehala pisati svoj dnevnik, katerega je pisala tudi, ko je bila bolna. Ljudje iz carjeve okolice namigavajo v svojih pismih iz Taganroga na nekatere zagonetne okoliščine.

Knez Barjatinski meni, da je car porabil svoje bivanje v Taganrogu, da izgine s prestola neopaženo, kajti v Petrogradu bi tega ne bil mogel storiti. Ruski prestol bi bil lahko prepustil močnejšemu tudi z običajno abdikacijo. Car se pa ni hotel odpovedati prestolu javno, ker bi nastale v državi zmede. Sicer bi bila pa abdikacija manj dramatična, nego nenaden carjev odhod. Aleksander I. je bil pa navdušen za dramatični efekt, katerega je znal z veliko igralsko nadarjenostjo tudi izrabiti. Knez Barjatinski je mnenja, da je bila najožja carjeva okolica — carica, osebni zdravnik in komornik. — poučena o carjevih naklepih. Gotovo pa je, da ni nihče tega izdal, vsaj javno ne. Pisma carice-matere, velike vojvodinje badenske, namigujejo na zagoneten dogodek, katerega je doživeval v o-nih jesenskih dneh.

Knez Barjatinski meni, da je bilo truplo vojaka semenovskega polka, ki je umrl v Taganrogu 18. novembra 1825, torej dan pred dozdavnim carjevo smrtjo, in ki je bil Aleksandru podoben, položeno v kresto in prepeljano v Petrograd. Proti običajni carjevo truplo ni bilo javno položeno na mrtvaški oder in redki uradniki, katerim je bilo dovoljeno pokropiti carja, so bili presenečeni, ko so videli, kako so se poteze carjevega obraza izpremenile. 11 let po pogrebu — pripoveduje knez Barjatinski, — je stal Fedor Kuzmič pred kovačnico male vas Krasnofinska, kjer je hotel dati podkovati konja. Podoben je bil klatežu, v nečem se je pa vendarle razlikoval od priprotega človeka, namreč v očitnih znakih prestolja in dostojanstva. Baš zato so ga aretirali in izročili orožnikom. Spoštljivo so ga spraševali, kdo je in kaj počneja. Odgovarjal je, da je postopač, ki sploh nima stalnega bivališča, ne poklica. Orožniki mu niso verjeli in zato so ga zaprli. Obsojen je bil na 20 udarcev z nagajko in na izgon v Sibirijo.

Car Aleksander I. je sam ravnal tako s sumljivimi podložniki. Vest o aretaciji sumljivega tuja je prišla v Petrograd in takoj je bil poslan tajni sel, ki naj bi zadevo pojasnil in uredil. Iznancu Kuzmiču so bile dovoljene posebne ugodnosti. Irkutski škof ga je spoštljivo sprejel in se mu globoko poklonil. Vojaki, ki so kdaj služili pod njim in nekaj drugih ljudi, se spoznalo v njem carja Aleksandra, in nekateri so baže omedleli od strahu, misleč, da vidijo človeka, ki je vstal od mrtvih. Pozneje so posejali sli carskega dvora zagonetnega puščavnika in se dolgo razgovarjali z njim. Tudi priprosto ljudstvo je začelo trumoma zahajati k njemu in ker ni hotel, da bi se o njemu govorilo, se je selil iz kraja v kraj. Puščavnik se je sčasoma postaral in večkrat je sam govoril o tem, kako je nekoč dobro živel. Seveda pa ni točno povedati, kje in kako je živel.

Trgovec Simeon Hromov iz Tomšak je bil tako navdušen za puščavnika, da mu je dal blizu mesta zgraditi kočjo, v kateri je prebival starec do smrti. Pozneje je Hromov pripovedoval, da si je nekoč v starčevi odsotnosti ogledal kočjo in našel v nji krasno pergamentno listino: dokaz o potoki carja Aleksandra I. z Marijo Feodorovno. Tadaj je začel trgovec šitiri slavo o puščavniku in ljudstvo je začelo trumoma hoditi k njemu. Fedor Kuzmič je umrl 20. februarja 1864 v tej kočji, v kateri je preživel svojega dozdavnega brata Nikolaja I., dve veliki poljski vojni za svobodo, krimsko vojno in osvobodjenje tlačenca pod Aleksandrom II. Na smrti ni postelji je baže odkrito priznal, da je bil car Aleksander I. Na njegovem grobu so sezidali kapelico, ki je postala božja pot.

Knez Barjatinski trdi, da je imel puščavnik Kuzmič nekatere enake telesne lastnosti kakor car Aleksander I. Oba sta bila na eno uho gluha, oba sta se rada obračala s hrbotom proti svetlobi, oba sta imela enako stjojo. Kaj je napolnilo Aleksandra I., da je postal puščavnik? Bil je izredno nadarjen mož. Zavedal se je dobro, da je rojen kot absolutni vladar napol azijske države, v srcu je bil pa zapadni Evropeec. Hotel je biti usmiljen, pa je moral biti krut, rad bi bil napreden, pa je moral služiti nazadnjaštvu. Ni torej moral biti niti igravec, za katerega ga je smatral Napoleon, niti norec po Metternichovem mnenju, temveč velik mož z nepremagljivim slavohleplem in vročo željo, ki se mu pa kot carju ni mogla izpolniti. Knez Barjatinske-mu zadostuje to za dokaz, da sta bila Aleksander in Fedor Kuzmič istovetna.

SEZNAM ARANŽIRANIH KONCERTOV.

21. septembra: S. N. D., Cleveland, Ohio.

12. oktobra: Newburg-Cleveland, Ohio.

30. novembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, Ill.

7. decembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, Ill.

14. decembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, Ill.

Ker odpotujem v Evropo koncem decembra, prosim, nasebline, ki žele imeti koncerte, da sporočijo do 15. septembra na sledeči naslov:

Svetozar B a n o v e c , 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

NAJMANJŠA ŽELEZNICA

Na angleški obali Rokavskega preliva, in sicer med krajema Hythe in Dungeness so zgradili kuriozno železnico. Vse naprave so v miniaturnem merilu. Železniški nastip, kolodvorska poslopja, mostovi, vagončki, in lokomotive, napravijo vtis igrarke ali pa zabavne razstavne železnice, kakršna je bila videti na letošnjem ljubljanskem velesejmu.

Ta velika železnica, ki se imenuje najmanjša železnica sveta, je pa po svojem ustroju in upravi resnično javno prometno podjetje. Pokrajina med Hythe in New Romney doslej ni imela rednega prometnega sredstva. Mala železnica pomeni na eni strani dobro zvezo z glavno progo južne železnice, na drugi je pa privabila s svojim kurioznim obsegom mnogo tujcev. Ta železnica je menda tudi najožja na svetu, kajti razdalja med tračnicami znaša samo 38 cm. Proga je dvotirna in meri 28 angleških milj. V prometu je 125 osebnih vagonov za promet čez poletje in 8 Pullmannovih vagonov. Tovornih vagonov ima železnica 41. Lokomotiv pa 8. Vse lokomotive so točni modeli velikih lokomotiv za ekspresne vlake. Če je v vlakcu 300 potnikov, vozi lokomotiva s hitrostjo 30 milj na uro. Vsi vagoni imajo avtomatične zavore. Proga te železnice ima 8 postaj in postajališče vsok dan vozi v obeh smereh 8 vlakov.

ODPRAVA, KI IŠČE ATLAN-TIDO

Francoska akademija in Carnegiejev institut pripravljata veliko podjetje za raziskavanje bajeslovne dežele Atlantide. Preden bo raziskovanje mogoče, mora odprava najti mesto na dnu Atlantskega oceana, kamor se je v pradavnih časih pognarila ta legendarni del sveta. Atlantido omenja nekajkrat starogrški modrec Platon, ki je bil mnenja, da se začneja takoj za Herkulovimi stebri, t. j. za današnjim Gibraltarom. Tudi vsi miti in bajke starega sveta pripovedujejo o bajni deželi na mestu današnjega Atlantskega oceana. Snujoča se odprava ima predvsem ugotoviti, koliko je resnice na tem mitu. V ta namen se bo poslužila ladje, ki bo opremljena z najmodernejšimi pripravami za merjenje in preiskovanje morskega dna. Ogromni podvodni žarometi bodo razsvetlili morje do največjih globin. Na morskno dno bo spuščen velikanski laboratorij, ki se bo lahko premikal po dnu ter bo v stalni zvezi z matično ladjo. Ladja in laboratorij sta pravi čudesi moderne tehnike in zainteresirani krogi si obetajo od podjetja važnih odkritij. Morda se ji posreči posvetiti v tajno grozovite katastrofe, ki je zadelo zemljo pred našim zgodovinskim časom. Dvomljivci pa z druge strani skeptično presojajo uspeh dragega podjetja, kajti možno je tudi, da je bajeslovno Atlantida le plod bujne domišljije.

KNJIGARNA

"GLAS NARODA" 216 West 18th Street New York, N. Y.

PESMI Z NOTAMI:

(Nadaljevanje.) PESHARICE GLASBENE MATICE: 1. Pesmarica, uredil Hubad ... 2.50 4. Koroske slovenske narodne pesmi (Svikiaršič) 1, 2, in 3. zv. skupaj ... 1.00

MALE PESMARICE:

St. 1. Srbske narodne himne ... 1.5 St. 1a. Što žutiš, Srbine tuži ... 1.5 St. 2. Zrinjski Frankopan ... 1.5 St. 10. Na planine ... 1.5 St. 11. Zvečer ... 1.5 St. 12. Vasovalec ... 1.5 Narodne pesmi za mladino (Zirvonki) 3 zvezki skupaj ... 5.0 Slaveček, zbirka folklornih pesni (Medved) ... 2.5 Vojaske narodne pesmi (Kosl) ... 3.0 Narodne vojaskne (Ferjančič) ... 3.0 (Preglj) ... 1.0 Lira, srednjeevropska, 2. zvezka skupaj ... 2.0 Trogladni mladinski zbori: Mežani in možki zbori. (Aljaš) — 3. zvezek: Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč ... 4.0 5. zvezek: Job; V mraku; Dneva nam pripelji zar; V venecem tem ovenčam slavo; Trglav ... 4.0 6. zvezek: Opemni k vesolju; Sveta noč; Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Geslo ... 4.0 7. zvezek: Slaveček; Zaostali pajč; Domorodna iskrica; Pri svadbi; Pri mrtvaškem sprevodu; Geslo 8. zvezek: Ti osreči jo hodi (mešan zbor); Prijatelj in senca (mešan zbor); Stoji, solnce sto; Kmetski hiši ... 4.0

CERKVE NE PESMI:

Domaci glasi, Cerkvene pesmi za mešan zbor ... 1.0 12. Tantom Ergo. (Premrl) ... 5.0 Mašne pesmi za mešan zbor. — (Sattner) ... 5.0 12. Pange Lingua Tantom Ergo Gionitori. (Foerster) ... 5.0 12. Pange Lingua Tantom Ergo Gionitori. (Gerbič) ... 5.0 Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih, 20 pesmi na čast svetnikom, (Premrl) ... 4.0 10. Obhajilini in 2 v čast presv. Srca Jezusovemu. (Gruin) ... 3.5 Missa in honoram St. Josephi — (Pogachnik) ... 4.0 Kyrie ... 6.0 K svetemu Rošnjemu telesu — (Foerster) ... 4.0 Sr. Nikolaž ... 6.0

NOTE ZA CITRE:

Koželjski: Poduk v igranju na citrah, 4 zvezki ... 3.50 Buri pridejo, koračnica ... 2.5

NOTE ZA TAMBURICE:

Slovenske narodne pesmi za tamburaški zbor in petje. (Bajuk) ... 1.50 Bon šel na planine. Podpuri slov. nar. pesmi. (Bajuk) ... 1.00 Na Gorenjskem je fletno ... 1.00

RAZGLEDNICE:

Newyorške. Različne, ducat ... 4.0 Velikonočne, božične in noveletne ducat ... 4.0 Iz raznih slovenskih krajev, ducat ... 4.0 Narodna noša, ducat ... 4.0 posamezna po ... 4.0

ZEMLJEVIDI:

Zemljepisni Atlas Jugoslavija ... 1.50 Stenski zemljevid Slovenije na močnim papirju s platnecmi predbi ... 7.50

Pokrajni ročni zemljevidi:

Gorenjska ... 5.0 Slovenske Gorice, dravsko ptujskopolje ... 5.0 Ljubljanske in mariborske oblasti ... 5.0 Pohorje, Kozjak ... 5.0 Celjska kotlina, Spodnje slovensko posavje ... 5.0 Prekmurje in Medmurje ... 5.0 Kamniške planine, Gorenjska ravnina in ljubljansko polje ... 5.0 Canada ... 4.0 Združenih držav, veliki ... 4.0 Mali ... 1.5 Nova Evropa, Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, vsaki po ... 3.5

Zemljevidi: Illinois, Pennsylvania, Massachusetts, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — vsaki po ... 4.0 Velika stenska mapa Evropa ... 2.00

Narobitom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne ename po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku.

Knjige pošljamo poštne prosto

"GLAS NARODA" 216 W. 18. St., New York

Na obisk v staro domovino

zamore potovati vsak ameriški državljan in pa tudi vsak nedržavljan, ki je postavljen potom došel v to deželo. Kdor je toraj namenjen potovati to leto, naj se pridruži enemu naših skupnih izletov, pa bo udobno in brezskrbno potoval. To leto priredimo še sledeče izlete:

Po FRANOSKI progi s parnikom "Ile de France" preko Havre:

PRVI JESENSKI IZLET dne 12. septembra 1930

3. oktobra: DRUGI JESENSKI IZLET

24. oktobra: TRETJI JESENSKI IZLET

12. decembra: VELIKI BOŽICNI IZLET

Po COSULICH PROGI preko Trsta

PRIHODNI IZLET z motorno ladjo "VULCANIA" dne 8. oktobra 1930

Nadaljni izleti po isti progi: 22. novembra—"SATURNIA" 16. decembra—"VULCANIA"

Za cene, za pojasnila in navodila glede potnih listov, vizejev, permitov itd., pišite na najstarejšo slovensko tiskarno, preko katere so še sto in sto-tisoč potovalci v popolnem zadovoljstvu. Valed 40 letne prakse v tem poslu vam lahko jamči za dobro in solidno postrežbo in pa, kar je najvažneje, da boste o vsem točno in pravilno poučeni.

SAKSER STATE BANK 62 CORTLANDT ST., NEW YORK Tel. Barclay 0380

BRZPLAČNI POUK.

BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se šele naučiti angleški in hočejo postati državljani Združenih držav. Oglašite se za pojasnila v ljudski šoli št. 127 East 41. cesta v petek jutraj od 10. do 12. soba št. 368, ali pa v ponedeljek in sredo ob 1. do 5., soba 413.

CENA DR. KERNOVEGA BERLA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo

(ENGLISH-SLOVENE READER) Stara cena \$2.00

Narobito ga pri \$2.00

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18 Street New York City

ZAGONETNA MORSKA POŠAST

Zrelo ogromne ribe, ki so jo ujeli ribiči blizu Bay Head, N. J. Riba je 15 čevljev dolga in tehtala 1,500 funtov.

DRUGA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Ko bo napravil prihodnje leto izpit za meščanske šole, ali ne bo mogel dobiti mesta v kakem drugem kraju?

Biti mora večje meso z lepo okolico. Pri stanovanju mora biti vrt. In v stanovanju — ona!

Na rokah jo bo nosil ter se ji nikdar vsiljeval. Medtem pa je pridno študiral, hranil vsaki groš. Učil se je pozno v noč.

Na srečo ni nikdo ničesar slutil o teh sanjah, ker so se misli vseh vedno vrtele krog Gerte.

Ko sta odšli Gerta in njena mati v sosednjo sobo, da pregledata par oblek sta ostala Lora in njen stričnik sama.

Ona je vstala, odprla okno ter se sklonila ven, pri čemur je globoko vzdihnila.

— Kmalu bo resnična spomlad! — je rekla Lora, skoro začudena.

— Da, zunaj brsti in poganja že vse, — je rekel Rudolf, ki je stopil na njeno stran.

— Ali bi šla enkrat na izprehod v okolico mesta, Lora? Okolica je najlepša v Schlohstadiu!

— Rada bi šla dalje, preko polja, travnikov in gozda!

— All bi šla rada že jutri, Lora?

— Zakaj ne? Če nima teta nikakega dela zame...

— Vedno to delo! Ti vendar nisi služabnica.

— Jaz zauživam tukaj — milostni kruh! — je mrmrala Lora ter zrla ven, v temno noč.

— Ne, — je vzdihnil on strastno, — tisočkrat ne! Dosti pošteno zaslužiš vsaki kos kruha! Ali misliš, da ne vemo, kako sitno ti je?

— Cuden, žalosten izraz je hušnil preko njenega lica.

— Ne, tega ne vem! Ti veš tako malo o meni, kot...

— Lora!

Slušnil je naenkrat njeno roko tako, da jo je skoro zaboleta.

— Ne reci tega, Lora. Jaz čakam le, dokler ne napravim izkušnje. Nato pa, o Lora!

Presenečena je zrla nanj.

On ji je bil tako oddaljen in tuj kot vsi ostali. Ona ni zapazila ter ni niti slutila njegove strasti. Zadelo jo je kot strela, ko je sedaj zašepetal:

— Jaz te ljubim, Lora! Vem, koliko trpiš in oprostil te bom tega življenja!

Predno je mogla kaj odgovoriti, je vstopila mama Bergmeister ter držala zmagovalno v višino obleko Lore.

— Tukaj imamo nekaj primerne! Ali hočeš posoditi Gerti?

Lora je prebledela.

Ta obleka, ravno ta! Nosila jo je onega večera, ko je prišel Klemenc na čaj v Rutland. In nato je zapazila, da je prišel ravno radi te obleke.

Takrat ji je rekel: — Nobena stvar se vam ne more boljše pristojati kot ta presta obleka, in barva, ki učinkuje tako harmonično z vašimi lasmi! No torej!...

— Podarim jo Gerti! Ne bom je več nosila, kakor hitro jo bo oblekla. To je rekla trdo ter takoj zapustila sobo.

Vsi so zrl presenečeni zanj. Ali ni bila morda razažljena?

— Princesinji se očitno zdi za malo nositi zopet obleko, katero sem oblekla jaz, — je rekla Gerta porogljivo.

— Pusti jo. Glavna stvar je, sedaj pripada tebi. Ošabnost Lore poznamo mi vsi, — je mirila gospa Bergmeister.

Gerta je bila zelo zadovoljna s samo seboj ter ni prav nič izgubila poguma. Ko jo je mati vprašala, zakaj je agent tako hitro odšel in kaj je rekel, je odvrnila mirno:

— Neumnost! Seveda da pritiska ceno. Sedaj pa je čisto dobro. Lahko se sam pogaja z ravnatelji!

Pri mizi je nato pripovedovala ves pogovor natančno. Bergmeisteri so bili ogroženi.

— To je jasno! Ta človek nima niti sence o godbi, — je rekel oče Bergmeister.

Teta Amalija pa je bila nekoliko raztresena.

Morala je poleg tega opazovati svojega sina in po mizi je srečna ugotovila:

— Da, Gerta ima res prav. On je zaljubljen v beraško princesinjo! Kaj storiti?

Lora se gotovo ni brigala za to, kajti zanj je bila vse le komedija.

Nato pa je rekel Rudolf Lori:

— Kdaj pa greva nato proč? Ali ti je primerno ob treh?

— Proč? Kam pa?

Mama je skušala izgledati nedolžno, a njene majhne oči so govorile med seboj.

— Ali moraš kaj oskrbeti?

— Ne, teta, Rudolf je hotel le koliko iti z menoj na izprehod, — je odvrnila Lora prostodušno.

— Iz-pre-ha-jati se? S te-boj?

Male oči so se skrivnostno povečale.

— Jaz res ne vem, zakaj se čudiš, mama, — se je pomešal v pogovor Rudolf na izzivalen način. — Mi nismo vendar nikaki otroci. Jaz bom vendar smel s svojo sestrično na izprehod krog mesta? Ona sploh ne pride iz hiše!

— To vendar ni moja stvar! Če Lora sama ne ve, kaj se spodobi, kdo pa ji bo nasvetoval? Njena mati je sedaj že tri leta mrtva! Ti pa bi moral vedeti! Dobil si brezhibno vzgojo! Nikdar bi eni tvojih sester ne dovolila, ki sama z mladim moštem!

Mati ni mogla izgovoriti, kajti Lora se je hitro dvignila ter pogledala teta s tako strupenim pogledom, da je takoj umolknila.

Niti sedaj ni izpregovorila nikake besedice, a prvokrat je zaigralo v njenih očeh nekaj pretežega.

— Pazite se! Ne dražite me naprej, — je stalo zapisano v njih.

Nato pa je odšla tiho ven.

Gospa Amalija je pogledala svojega sina.

Naravnost tresel se je od strašnega razburjenja. Njegovo blede lice je bilo rmenkasto.

Vedel je, da bo sedaj padla vsa družina po njem, vzel klobuk s klna ter jezno zarentačil:

— To je prehudo, mama! Nikar šolarček nisem več! Posledice si lahko sama pripišeš!

Zvečer ga ni bilo k družinski mizi. Teta Amalija ni izpregovorila niti besedice z Gerto.

Ko ga pa ni bilo krog desetih še vedno domov ter je Lora pospravila svoje delo, da odide spat, je rekla Amalija strupeno:

— Hvala ti, da si se postavila med meter sina. Dosti blagoslova ti ne bo prineslo, da si poštenega mladega človeka zvalila s poti dolžnosti!

Lora ni vedela, če nāj se ji smeje v obraz ali pa izbruhne v solze. Rajše je molčala. Kaj naj napravi proti tej družini? Nikdo bi ji ne vrjel, da je Lora rajše droblila kamenje, kot da bi bila svezana še nadalje z družino Bergmeister.

(Dalje prihodnjic.)

USODNI DAR AFRISKIM MOGOTCEM

Dokler je bila Afrika še malo znan del sveta, so vladali nad rodovi domači kralji, ki so često vladali okrutno kakor pravi trinogi, često pa so bili le igrači v rokah svojih podanikov. Trinoge so domači odstranjevali z revolucijami s slabici so postopali včasih silno obzirno. Tako je neko črnsko plemo v Dahomeji imelo običaj, da je po odposlanstvu prineslo v dar kralju nekoliko novejih jajc. Obdarovanec se je moral aljudno zahvaliti za naklonjenost, ljudstva ter pogostiti odposlanstvo. Po slavnosti pojedini pa je moral oditi v šotor k svojim ženam in jim pokazati dar, nakar so mu družice z veliko nežnostjo in nič manjšo naglico zavile vrat. Še isti dan je nastopil vlado njegov naslednik, ki je vladal do prihodnjih novejih jajc. Za naše pojme je to nepojmljivo in pripisujemo tako vdanost usodi le fatalizmu barbar-skih narodov, črnci pa jo smatrajo za plemenito velikodušje, spoštovanje vobičajnih zakonov in plemensko disciplino. V Dahomeji vedo pripovedovati le o enem edinem primeru, da se je kralj uprl narodni volji in odklonil podarjena jajca. Pomagalo mu seveda ni nič, kajti moža so nato nataknili na kolec.

Slični običaj je vladal tudi v Turčiji, le da tam ni narod odločeval o usodi oblastnikov, marveč je sultan poslal paši, ki se je zameril dvoru, svilenovrvico, s katero se je dostojanstveno obesil.

DANSKA RAZPRODAJA VOJNO BRODOVJE

Danski državni zbor je nedavno odglasoval zakon za popolno likvidacijo vojnega brodograja. Komaj je dobil sklep zakonsko silo, že se je v Kodanju vrgla cela vojska trgovcev z orožjem, da posreduje pri prodaji in da zasluži provizijo. Kot edina interesanta za danske vojne ladje sta se javili Kitajska in Siam. Sim je tudi zaključil posel in kupil največjo dansko križarko "Niel Nuels" z 1700 tonami. Prvotno so Siamci ponudili 8 milijonov danskih kron za orjaka, vlada pa se je branila dati ladjo tako pod ceno, kajti sama je dala zanj desetkrat toliko. Ker pa se Aziji niso vdali, je pupustila Danske s pogojem, da Siam prevzame križarko v Kodanju ter jo na svoje stroške odpremi domov. Svet se čudi, zakaj Danska prodaja svoje vojne ladje, vlada pa naglaša, da je nevarni zemlji vojni brodogrje samo v spotiko in v nevarnost. Danci se spominjajo, kako jih je leta 1807 Anglija pozvala, naj se s svojim brodogrjem pridruži pomorski koalaciji proti Napoleonu. Ko pa so Danci to odklonili, je angleško brodogrje v silni premoči prišlo pred Kodanj, obstreljevalo mesto in se polastilo 26 fregat in mnogo drugih manjših ladij. Odslej Danska ni bila posebno ponosna na svojo pomorščino. Pred svetovno vojno je sicer skušala zvečati število brodogrja, po vojni pa je popolnoma opustila to misel.

OBLETNICA PRVE BITKE S TANKI

Strahoviti poraz, ki ga je Nemčija doživela v svetovni vojni, hodečo nekateri prenapeteži opravičevati s tem, da je baje zaledje zadalo vojski smrtni sunek z bodalom. Za obletnico velike bitke dne 8. avgusta 1918 pa poročila nemški general von Kuhl, šef generalnega štaba bavarske armade prestolonaslednika Rupprehta, da je nemški poraz povzročila tehnična pomoč zaveznikov. Poč poveljstvom maršala Haiga sta ta dan napravili pri Amiensu napad na nemško črto prva francoska in četrta angleška armada, ki sa poslali v boj okoli 400 tankov. Ti so prodrli globoko v stranost druge nemške armade, ki se je morala poražena umakniti ter je potegnila za seboj še sosednjo osemnajsto armado. Napad zaveznikov je prišel tak naglo in priprave zanj so bile izvršene tako vzorno, da so bili Nemci popolnoma prenesočeni. Ludendorff je kasneje priznal: "8. avgust je pomenil poraz nemške vojske. Vojna bi bila morala biti takoj končana". Podobno se je izrazil, — seveda tudi šele kasneje in prekasno — cesar Viljem: "Vidim, da je treba napraviti bilanco vojne. S svojimi silami smo pri koncu".

Kljub preciznim izjavam nemškega generala Kuhla bodo na Nemškem še vedno tisoči verovali smešni legendi o sunku z bodalom.

NOVA MODA PO STARIH VZORCIH

Vsako leto nas presenetijo modni krojači s kakšno novostjo ženske mode, ki ji nadenejo fantastično ime ter jo prodajajo kot najnovejši izum iznadljivosti svojega okusa. V bistvu pa je "novost" stara včasih pa nekaj desetletij, včasih pa celo nekaj stoletij. Tako opozarja angleška revija "The Graphic", da morda 1920 ni bila nič drugega, nego italijanska moda iz XV. stoletja. V Louvru visi namreč slika starega italijanskega mojstra Filipa Lippija in na nji je eden izmed angelčkov oblečen natančno tako kakor so se oblačile dame leta 1920, ako še kdo pomeni to davno modo. V britanskem muzeju pa je videti dve ženski sohi iz Birme iz leta 1886, ki kažeta tedanjo birmansko modo, na katero se niso mogli vplivati pariški krojači. Ta birmanska moda je zalas podobna današnji pariški. Na plečih je izrezana skoro do pasu, proti zemlji pa v obliki zvonca valovi široko svinatno krilo. Nekje predeloga, neke prekratke, deloma z gladkim, robom, deloma nazobčano. Okoli vratu in v zapestjih pa so celi nizi koral, nefrita in obeskov iz slonovine: Edini razloček med Birmanko pred pol stoletja in med današnjo Parižanko bi bil ta, da koral in obeski slednje niso pristni. Zanimivo bi bilo, izvedeti, da li nam krojaški novotarij ne krojijo mode po muzejskih vzorcih, trdeč, da je izum plod njih bistrskih glav.

POZOR, ROJAKI

Is naslednje na lista, katerega prejmete, je razvidno, kdaj vam je naročnina polna. Ne čakajte torej, da se vas opominja, temveč obnovite naročnino ad direktino, ali pa pri enem sledočih naših zastopnikov.

CALIFORNIA
Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laublin

COLORADO
Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, A. Saffid.
Salida, Louis Costello.
Walsenburg, M. J. Bayak.

INDIANA
Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS
Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blah, J. Bevid.
Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar.
Cicero, J. Fablez.

Joliet, A. Ansel, Mary Bambach.
J. Zaletel, Joseph Hrovat.
La Salle, J. Spellich.
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich.
Summit, J. Horvath.
Waukegan, Frank Petkovšek
Jože Zelenc.

KANSAS
Girard, Agnes Močnik.
Kansas City, Frank Zagar.

MARYLAND
Steyer, J. Černe.
Kittmiller, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN
Calumet, M. F. Koba
Detroit, Frank Stular, Ant. Janzich.

MINNESOTA
Chisholm, Frank Goude, Frank Pucelj.
Ely, Jos. J. Poshel, Fr. Sekula.
Eveleth, Louis Goude.
Gilbert, Louis Vessal
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatic.
Sheboygan, John Zorman.
West Allis, Frank Skok.

MISSOURI
St. Louis, A. Nabrgoj.

MONTANA
Klein, John R. Rom.
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa.

NEBRASKA
Omaha, P. Broderick.

NEW YORK
Gowanda, Karl Sterniša.
Little Falls, Frank Masla.

OHIO
Barberton, John Balant, Joe Hiti.
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Anton Simcich, Math. Slapnik.
Euclid, F. Bajt.
Girard, Anton Nagode.
Lorain, Louis Balant in J. Kumše
Niles, Frank Kogovšek.
Warren, Mrs. F. Rachar.
Youngstown, Anton Kikelj.

OREGON
Oregon City, J. Koblar.

PENNSYLVANIA:
Ambridge, Frank Jakše.
Bessemer, Mary Hribar
Braddock, J. A. Germ.
Broughton, Anton Ipavec.
Claridge, A. Yerina
Conemaugh, J. Brovovec, V. Ro-

vanšek.
Crafton, Fr. Macbek.
Export, G. Prvič, Louis Sapančič, A. Škerlj.
Farrell, Jerry Okorn.
Forest City, Math. Kamina.
Greensburg, Frank Novak.
Homer City in okolico, Frank Ferrenchak.
Irwin, Mike Faushek.
Johnstown, John Polanc, Martin Korsheta.
Krayn, Ant. Taušelj.
Luzerne, Frank Balloch.
Manor, Fr. Demahar.
Meadow Lands, J. Koprivšek.
Midway, John Žust.
Moon Run, Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Z. Jakabe, Vinc. Arb in U. Jakobich, J. Pogačar.
Presto, F. B. Demahar.
Reading, J. Pevčič.
Steelton, A. Hren.
Unity Sta. in okolico, J. Škerlj, Fr. Ščifrer.
West Newton, Joseph Jovan
Willock, J. Fetermal.

UTAH
Helper, Fr. Kreba.

WEST VIRGINIA:
Williams River, Anton Svet.

WISCONSIN
Milwaukee, Joseph Tražnik in Jos. Koren.
Racine in okolico, Frank Jelenc.

WYOMING
Rock Springs, Louis Zacher.
Diamondville, F. Lumberj.

Kretanje Parnikov Shipping News

3. septembra: Mauretania, Cherbourg, Hamburg President, Harding, Cherbourg, Hamburg Deutschland, Cherbourg, Hamburg	22. septembra: Beliance, Cherbourg, Hamburg
5. septembra: France, Havre Bremer, Cherbourg, Bremen Homeric, Cherbourg Roma, Napoli, Genova	23. septembra: Bremer, Cherbourg, Bremen
6. septembra: Leviathan, Cherbourg New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam	24. septembra: Mauretania, Cherbourg America, Cherbourg, Hamburg New York, Cherbourg, Hamburg
8. septembra: Resolute, Cherbourg, Hamburg	25. septembra: Dresden, Cherbourg, Bremen
10. septembra: Aquitania, Cherbourg President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg Hamburg, Cherbourg, Hamburg	26. septembra: France, Havre Homeric, Cherbourg Pennland, Cherbourg, Antwerpen Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam Augustus, Napoli, Genova
12. septembra: Ile de France, Havre Olympic, Cherbourg Statendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam	27. septembra: Leviathan, Cherbourg
13. septembra: George Washington, Cherbourg, Hamburg Milwaukee, Cherbourg, Hamburg Conte Grande, Napoli, Genova	1. oktobra: Aquitania, Cherbourg President Harding, Cherbourg, Hamburg Deutschland, Cherbourg, Hamburg
15. septembra: Columbus, Cherbourg, Bremen	3. oktobra: Ile de France, Havre Europa, Cherbourg, Bremen Olympic, Cherbourg
16. septembra: Europa, Cherbourg, Bremen	4. oktobra: St. Louis, Cherbourg, Hamburg New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam Conte Biancamano, Napoli, Genova
17. septembra: Berengaria, Cherbourg Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg	6. oktobra: Republie, Cherbourg, Hamburg Resolute, Cherbourg, Hamburg
18. septembra: Berlin, Boulogne sur Mer, Bremen	8. oktobra: Vulcania, Trst Berengaria, Cherbourg Columbus, Cherbourg, Bremen President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg Hamburg, Cherbourg, Hamburg
19. septembra: Paris, Havre Saturnia, Trst Majestic, Cherbourg Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam	9. oktobra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen
20. septembra: Cleveland, Cherbourg, Hamburg	10. oktobra: Paris, Havre Majestic, Cherbourg Statendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam Roma, Napoli, Genova
	14. oktobra: Bremer, Cherbourg, Bremen
	15. oktobra: Atsuetania, Cherbourg George Washington, Cherbourg, Hamburg Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
	16. oktobra: Berlin, Boulogne sur Mer, Bremen
	17. oktobra: France, Havre Homeric, Cherbourg Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
	18. oktobra: Leviathan, Cherbourg Milwaukee, Cherbourg, Hamburg Conte Grande, Napoli, Genova
	22. oktobra: New York, Cherbourg, Hamburg
	23. oktobra: Dresden, Cherbourg, Bremen
	24. oktobra: Ile de France, Havre Saturnia, Trst Europa, Cherbourg, Bremen Pennland, Cherbourg, Antwerpen
	25. oktobra: Cleveland, Cherbourg, Hamburg Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
	29. oktobra: Deutschland, Cherbourg, Hamburg America, Cherbourg, Hamburg Berengaria, Cherbourg
	31. oktobra: Majestic, Cherbourg Augustus, Napoli, Genova

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljaji in raznih drugih stvareh. Vsled naše dolgotrajne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno le prvovrstne brodograjske.

Tudi nedravljeni zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6 mesecev in isti se ne pošiljajo več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj eden mesec pred nameranim odpotovanjem in oni, ki potujejo preko New Yorka je najbolje, da v prošnji označijo naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljenske postave, ki je stopila v veljavo z prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljencev letno, a kvotni višje se izdajajo samo onim priselcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Stari ameriških državljanov, možje ameriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1923. leta poročili; žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa so opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedravljanov, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznane in zanesljive

BAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

Vsak zastopnik lada potrdilo svoto, katero je prejel. Zastopnik rojakom toplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda": Za eno leto \$6.; za pol leta \$3.; za štiri mesece \$2.; za četrt leta \$1.50.

New York City je \$7. celo leto. Naročnina za Evropo je \$7. za celo leto.

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na evropske destinacije:

FRANCE 5. sept.; 26. sept. (7 P. M.) (7 P. M.)

Ile de France 12. sept.; 3. okt. (Opoldne) (4 P. M.)

PARIS 19. sept.; 10. okt. (4 P. M.) (6 P. M.)

Najkrajša pot po severni. Vsako je v posebni kabini z vsami modernimi udobnostmi. Pileca in glavna francoska kuhinja. Iredno mlake sene. Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Nagla Vojnja v Jugoslavijo
Prihodnje odplutje:

VULCANIA
2. SEPTEMBRA — 8. OKTOBRA
12. NOVEMBRA

SATURNIA
20. SEPTEMBRA — 25. OKTOBRA
29. NOVEMBRA

Saturnia in Vulcania prekaša vse ladje sveta v razkošju, udobnosti in naglici ter nudi najboljše službo v Evropi. Posebne cene za tja in nazaj. Več novosti na teh motorih ladjah vizite čno plovilni bazen v drugem razredu.

COSULICH LYNE
17 Battery Place, New York

DRUŠTVA
KI NAMERAVATE PRIREDITI
VESELICE, ZABAVE
OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE